

Ajoneuvojen ja kuljetuspalveluiden ympäristökriteerit Helsingissä

Helsinki

Ajoneuvojen ja kuljetuspalveluiden ympäristökriteerit Helsingissä

Oheinen kriteerikokonaisuus määrittelee kaikille Helsingin kaupungin ajoneuvohankinnoille sekä kuljetuspalveluhankinnoille velvoittavat ympäristökriteerit. Ajoneuvoihin lasketaan kuuluvaksi myös työkoneet. Hankintayksiköiden on huolehdittava, että minimissään tässä dokumentissa esitetty ympäristökriteerien taso täyttyy Helsingin kaupungin hankinnoissa.

Velvoittavat ympäristökriteerit on asetettu vuosille 2022–2030. Kriteerit kiristyvät ja niiden taso tullaan tarkastamaan kahden vuoden välein. Kriteerit astuvat voimaan määritellyn vuoden alusta ja ne koskevat uusia hankintasopimuksia. Kriteerien käyttöä seurataan.

Tämän velvoittavan vähimmäistason lisäksi hankintayksiköt voivat, ja on suositeltavaakin, käyttää markkinatilanteen salliessa vaativampia kriteerejä.

Liikenteen päästöjen vähentämisellä on merkittävä rooli Helsingin hiilineutraalisuustavoitteen 2030 saavuttamisessa. Tavoittelemme liikenteen ja omien hankintojemme osalta sähköistymistä ja vetyistymistä. Tässä esitetyillä ympäristökriteereillä vähennetään ilmasto-
päästöjen lisäksi ilmanlaatuun vaikuttavia päästöjä ja ajomelua Helsingin käyttämässä kalustossa Helsingin [kaupunkistrategian](#) ja eri ympäristöohjelmien mukaisesti. Kriteerit vastaavat samalla [puhtaiden ajoneuvojen lain](#) asettamiin vaatimuksiin.

Lisätiedot:

Karoliina Isoaho, karoliina.isoaho@hel.fi
Kaupunkiympäristön toimiala, ympäristöpalvelut (kestävä liikenne)

Satu Turula, satu.turula@hel.fi
Kaupunkiympäristön toimiala, ympäristöpalvelut (vastuulliset hankinnat)

1. HENKILÖ- JA PAKETTIAUTOT, PIENOISLINJA-AUTOT (M1, M2, N1)

2022–2023	2024–2025	2026–2030	TODENTAMINEN
Vähimmäisvaatimukset: - Henkilöautot: ≤ 120 g CO₂ WLTP* ja vähintään Euro 6 - Pakettiautot, 9-paikkaiset M1-luokan autot ja esteettömät M1-luokan autot, M2-pienoislinja-autot: CO₂-taso vähintään pisteytetään ja vähintään Euro 6 - CO₂-tasosta annetaan pisteitä osana laatupisteytystä. Pisteytys toteutetaan hankintakohtaisesti, kuitenkin niin, että CO₂-taso ohjaa selkeästi hankintaa - Vain erikseen perustellussa tapauksessa hankinta saa olla sellainen, että CO₂-tasoa ei huomioida	Vähimmäisvaatimukset: - Henkilöautot: ≤ 50 g CO₂ WLTP ja vähintään Euro 6 - Pakettiautot, 9-paikkaiset M1-luokan autot ja esteettömät M1-luokan autot, M2-pienoislinja-autot: Tarkastellaan mahdollisuutta kiristää CO₂-kriteeritasoa	Vähimmäisvaatimukset: Henkilö- ja pakettiautot, pienoislinja-autot: ≤ 50 g CO₂ WLTP ja vähintään Euro 6. Tarkastellaan mahdollisuutta Euro-luokan nostoon.	CO₂-tason ja Euro-luokkien todentamiseen käytetään ajoneuvon teknisiä tietoja, jotka ovat saatavissa esimerkiksi Traficomin Oma asiointi-verkkopalvelusta. Real Driving Emissions (RDE) -mittaus antaa kuvan tyypen oksidien ja pienhiukkasten päästöistä käytännön olosuhteissa. Nykyiset maahantuotavat hybridit alittavat oletettavasti RDE-päästörajan. Mikäli näin ei ole, jälleenmyyjät lisäävät todistuksen tästä ajoneuvojen mukana.
Jos hankinta kuuluu puhtaiden ajoneuvojen lain piiriin, sovelta lisäksi: Henkilö- ja pakettiautot, pienoislinja-autot: ≤ 50 g CO₂ WLTP ja RDE-mittauksen mukainen pakokaasupäästö enintään 80 % sallitusta 50 % puhtaiden ajoneuvojen lain piiriin kuuluvista hankinnoista tulee täyttää vaatimus. Katso lain piiriin kuuluvat hankinnat TÄÄLTÄ.		Jos hankinta kuuluu puhtaiden ajoneuvojen lain piiriin, sovelta lisäksi: Henkilö- ja pakettiautot, pienoislinja-autot: 0 g CO₂ WLTP 50 % puhtaiden ajoneuvojen lain piiriin kuuluvista hankinnoista tulee täyttää vaatimus. Katso lain piiriin kuuluvat hankinnat TÄÄLTÄ.	

* ≤ 89 g CO₂ NEDC

2. KUORMA-AUTOT (N2, N3)

2022–2023	2024–2025	2026–2030	TODENTAMINEN
<u>Vähimmäisvaatimukset:</u> - Vähintään Euro VI tai alemman päästöluokan autojen päästöt on saatettu tälle tasolle jälkiasennettavalla laitteistolla Vaihtoehtoisen käyttövoiman (biopolttoaine*, biokaasu, sähkö, vety) käyttö vähintään pisteytetään. Pisteytyksessä sähköllä, vedyllä ja biokaasulla kulkevista ajoneuvoista annetaan enemmän pisteitä. - Vaihtoehtoisesta käyttövoimasta annetaan pisteitä osana laatupisteytystä. Pisteytys toteutetaan hankintakohtaisesti, kuitenkin niin, että vaihtoehtoinen käyttövoima ohjaa selkeästi hankintaa. - Vain erikseen perustellussa tapauksessa hankinta saa olla sellainen, että vaihtoehtoisten käyttövoiman pisteytystä ei huomioida.	<u>Vähimmäisvaatimukset:</u> Tarkastellaan mahdollisuutta kiristää kriteeritasoa.	<u>Vähimmäisvaatimukset:</u> Tarkastellaan mahdollisuutta kiristää kriteeritasoa.	Euro-luokkien ja muiden kuin nestemäisiä biopolttoaineita käyttävien ajoneuvojen todentamiseen käytetään ajoneuvon teknisiä tietoja, jotka ovat saatavissa esimerkiksi Traficomin Oma asiointi-verkkopalvelusta. Nestemäisen biopolttoaineen käytön osalta toimittajan vakuutus ja pyydettyessä raportointi polttoaineen tankkaustiedoista.
<u>Jos hankinta kuuluu puhtaiden ajoneuvojen lain piiriin, sovelta lisäksi:</u> 100 % vaihtoehtoinen käyttövoima (biopolttoaine*, sähkö, biokaasu#, vety)		<u>Jos hankinta kuuluu puhtaiden ajoneuvojen lain piiriin, sovelta lisäksi:</u> 100 % vaihtoehtoinen käyttövoima (biopoltto-aine*, sähkö, biokaasu#, vety)	
15 % puhtaiden ajoneuvojen lain piiriin kuuluvista hankinnoista tulee täyttää vaatimus. Katso lain piiriin kuuluvat hankinnat <u>TÄÄLTÄ</u>.		21 % puhtaiden ajoneuvojen lain piiriin kuuluvista hankinnoista tulee täyttää vaatimus. Katso lain piiriin kuuluvat hankinnat <u>TÄÄLTÄ</u>.	
<u>Jos hankinta kuuluu Päästöttömien työmaiden green dealin piiriin, sovelta:</u> Green deal -sopimuksen voimassa oleva <u>vaatimustaso</u>			

Uusiutuvan dieselin (HVO) käytölle asetetaan takaraja epäsuorien maankäytön päästövaikutusten takia siinä vaiheessa, kun se on mahdollista.

* 2. sukupolven nestemäiset biopolttoaineet esim. HVO uusiutuva diesel (ei FAME-biodiesel)
Helsinki rajaa puhtaiden ajoneuvojen laista poiketen maakaasun pois vaihtoehtoisen käyttövoiman määritelmästä

3. LINJA-AUTOT (M3)

2022–2023	2024–2025	2026–2030	TODENTAMINEN
<u>Vähimmäisvaatimukset:</u> - Vähintään Euro VI tai alemman päästöluokan autojen päästöt on saatettu tälle tasolle jälkiasennettavalla laitteistolla Vaihtoehtoisen käyttövoiman (biopolttoaine*, biokaasu, sähkö, vety) käyttö vähintään pisteytetään. Pisteytyksessä sähköllä, vedyllä ja biokaasulla kulkevista ajoneuvoista annetaan enemmän pisteitä. - Vaihtoehtoisesta käyttövoimasta annetaan pisteitä osana laatupisteytystä. Pisteytys toteutetaan hankintakohtaisesti, kuitenkin niin, että vaihtoehtoinen käyttövoima ohjaa selkeästi hankintaa. - Vain erikseen perustellussa tapauksessa hankinta saa olla sellainen, että vaihtoehtoisten käyttövoima pisteytystä ei huomioida.	<u>Vähimmäisvaatimukset:</u> Tarkastellaan mahdollisuutta kiristää kriteeritasoa.	<u>Vähimmäisvaatimukset:</u> Tarkastellaan mahdollisuutta kiristää kriteeritasoa.	Euro-luokkien ja muiden kuin nestemäisiä biopolttoaineita käyttävien ajoneuvojen todentamiseen käytetään ajoneuvon teknisiä tietoja, jotka ovat saatavissa esimerkiksi Traficomin Oma asiointi-verkkopalvelusta. Nestemäisen biopolttoaineen käytön osalta toimittajan vakuutus ja pyydettäessä raportointi polttoaineen tankkaustiedoista.
<u>Jos hankinta kuuluu puhtaiden ajoneuvojen lain piiriin (M3 alaluokat A ja I), sovelia lisäksi:</u> 100 % vaihtoehtoinen käyttövoima (biopolttoaine*, sähkö, biokaasu#, vety)	<u>Jos hankinta kuuluu puhtaiden ajoneuvojen lain piiriin (M3 alaluokat A ja I), sovelia lisäksi:</u> 100 % vaihtoehtoinen käyttövoima (biopolttoaine*, sähkö, biokaasu#, vety)		

* 2. sukupolven nestemäiset biopolttoaineet esim. HVO uusiutuva diesel (ei FAME-biodiesel)

Helsinki rajaa puhtaiden ajoneuvojen laista poiketen maakaasun pois vaihtoehtoisen käyttövoiman määritelmästä

4. TYÖKONEET

Noudatetaan voimassa olevaa green deal –sopimuksen vaatimustasoa.

Lisäkriteerit, joita käytetään kuljetuspalveluhankinnoissa aina, kun se on mahdollista:

LISÄKRITEERI	TODENTAMINEN
Ajotavan seuranta Tarjoajalla on käytössä ajoneuvokohtainen ajotavan seurantajärjestelmä, josta saa ajoneuvokohtaisesti vähintään seuraavat tiedot: polttoaineen WLTP-mittaustavan mukainen kulutus ja tiedossa olevien reittien suorite/kilometrimäärä.	Selvitys käytettävästä seurantajärjestelmästä (esimerkiksi ajopäiväkirja), josta käy ilmi järjestelmän tehokkuus päästövähennysten saavuttamisessa.
Taloudellisen ajotavan koulutus Tarjoajan kuljettajat ovat suorittaneet viimeisen 5 vuoden aikana tai suorittavat sopimuskauden aikana kolmannen osapuolen järjestämän taloudellisen ajotavan koulutuksen, joka sisältää teoriaa ja ajoharjoittelua.	Todistus koulutuksen suorittamisesta. Toimija valitsee itselleen parhaimmin soveltuvan kolmannen osapuolen toteuttaman koulutuksen.
Reittisuunnittelu ja -optimointi Tarjoaja käyttää reittisuunnittelu- ja/tai reittioptimointijärjestelmää, jonka avulla voidaan vähentää kuljetuksen haitallisia ympäristövaikutuksia. Optimointi on tarjoajan velvollisuus silloin, kun tarjoaja on vastuussa reitityksestä.	Selvitys käytettävästä järjestelmästä.

LISÄKRITEERI	TODENTAMINEN
Ympäristövaikutusten vähentäminen Tarjoaja pyrkii vähentämään palvelun tuottamiseen liittyviä ympäristövaikutuksia sopimuskauden aikana. Tarjoaja toimittaa sopimuskauden alussa toimintasuunnitelman kuljetusten energiatehokkuuden parantamiseksi ja ympäristövaikutusten pienentämiseksi, joka sisältää vähintään seuraavat kohdat: asialle nimetty vastuuhenkilö, kuvaus johdon sitoutumisesta vastuullisuuteen, tavoitteet ympäristö- ja laatuasioille, energia- ja ympäristönäkökohtien kehittämisen suunnitelma, malli näiden seurannalle ja raportoinnille.	Toimitettu, tilaajan hyväksymä suunnitelma.
Kitkarenkaiden suosiminen Kehotetaan tarjoajaa käyttämään kitkarenkaita aina kun mahdollista.	Kitkarenkaiden käytön todentaminen on hankalaa, koska rengasvalinta ei näy ajoneuvojen tiedoista. Kaupunkitasolla kitkarenkaiden osuuden kasvua seurataan vuosittain ilmanlaadun ja melun tavoitteiden saavuttamiseksi. Helsingin tavoitteena on kasvattaa kitkarenkaiden osuutta kaupungin talviliikenteessä nykyisestä vajaasta 30 prosentista 70 prosenttiin talvikauteen 2030–2031 mennessä.
Renkaiden pesu Työmaalta poistuttaessa toimijan tulee suorittaa renkaiden pesu, jos siihen on järjestetty mahdollisuus työmaalla.	Toimittajan vakuutus ja asian seuraaminen työmaakokouksissa.